

Julian Kałowski

O. prof. dr hab. Stanisław Ferdynand Pasternak

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawno-historyczny 34/3-4, 5-10

1991

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**O. PROF. DR HAB.
STANISŁAW FERDYNAND PASTERNAK**

O. Stanisław Ferdynand **Pasternak** urodził się 8 maja 1921 r. w Łyczance gm. Siepraw, woj. krakowskie. Świadcstwo dojrzałości Gimnazjum Ogólnokształcącego uzyskał w Częstochowie w 1943 r., a następnie w latach 1943—1949 studiował filozofię i teologię w Instytucie Teologicznym OO. Paulinów w Częstochowie oraz w Krakowie na Skałce. W roku 1949 otrzymał święcenia kapłańskie. Studia specjalistyczne, kontynuowane na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, ukończył w roku 1951 ze stopniem magistra teologii (sekcja kanonistyczna). W latach 1953—1956 pełnił funkcję rektora Instytutu Teologicznego OO. Paulinów w Krakowie na Skałce, a następnie — do roku 1963 — obowiązki wykładowcy w tymże Instytucie. Równocześnie sprawował odpowiedzialne funkcje w zarządzie Zakonu OO. Paulinów — przez szereg kadencji był członkiem Rady Generalnej (definitor generalny), a w latach 1956—62 wikariuszem generalnym Zakonu.

W roku akademickim 1960/61 rozpoczął na Wydziale Prawa Kanonicznego ATK w Warszawie studia specjalistyczne, które ukończył w roku 1963 ze stopniem magistra prawa kanonicznego z dziedziny kościelnego prawa publicznego na podstawie rozprawy pt. *Stosunek Kościoła do państwa w konkordatach tutejskim i rumuńskim*. Po rocznym studium doktoranckim na tymże Wydziale uzyskał w roku 1964 stopień doktora prawa kanonicznego na podstawie rozprawy *Najstarsze węgierskie reguły zakonu OO. Paulinów w świetle prawa powszechnego*.

W roku akademickim 1968/69 otrzymał wykłady zleczone na Wydziale Prawa Kanonicznego ATK, a od dnia 1.VI.1970 roku zajmował stanowisko adiunkta przy katedrze historii prawa kościelnego w Polsce. W roku akademickim 1971/72 jako adiunkt przydzielony został do katedry kościelnego prawa publicznego i międzynarodowego, a następnie — po przewodzie habilitacyjnym i uzyskaniu nominacji Ministra Szkolnictwa Wyższego na etat docenta (1.III.1975 r.) — został mianowany przez Rektora ATK i Radę Wydziału Prawa Kanonicznego na kierownika nowo utworzonej katedry kościelnego prawa fundamentalnego i międzynarodowego, którą kieruje do chwili obecnej.

Jako kierownik tej katedry był promotorem ok. 50-ciu rozpraw magisterskich i tyłuż recenzentem, promotorem dwóch rozpraw doktorskich (jeszcze 3 rozprawy są w przygotowaniu) i recenzentem ok. 12-tu rozpraw doktorskich na Wydziale Prawa Kanonicznego ATK i na KUL. Był również przewodniczącym lub członkiem wielu komisji wydziałowych i senackich ATK, m.in. przewodniczącym Wydziałowej Komisji Rekrutacyjnej, sekretarzem senackiej Komisji Bibliograficznej, członkiem senackiej Komisji Kwalifikacyjnej Kadr Naukowych ATK, członkiem a także przewodniczącym senackiej Komisji Statutowej ATK. Współpracował także z Katolicką Encyklopedią KUL, w której opublikował wiele haseł.

Jest też członkiem zwyczajnym Międzynarodowego Stowarzyszenia Kanonistów (*Consociatio Internationalis Studio Juris Canonici Promovendo*) i z tego tytułu brał udział w międzynarodowych Kongresach Kanonistów w Pamplonie (Hiszpania), Rzymie, we Fryburgu (Szwajcaria), w Ottawie (Kanada) i Monachium RFN). Jest także członkiem polskiej sekcji kanonistów przy Radzie Naukowej Episkopatu Polski.

Od roku 1975 przez 3 kolejne kadencje był wybierany prodziekanem Wydziału Prawa Kanonicznego ATK, a następnie w latach 1984—1987 dziekanem tegoż Wydziału. Jako dziekan organizował szereg posiedzeń naukowych i sympozjów kanonistycznych, w tym także ogólnopolskich.

Będąc kierownikiem katedry, publikował wiele rozpraw naukowych z tego zakresu, ale również z dziedziny kościelnego prawa majątkowego (m.in. podręcznik *Urzędy i beneficja kościelne. Majątek kościelny*. Warszawa ATK 1970 r.), wiele artykułów i rozpraw naukowych z zakresu prawa zakonnego, których szczegółowy wykaz jest zamieszczony poniżej, a także recenzje i materiały sprawozdawcze. Z zakresu kościelnego prawa fundamentalnego i konkordatowego przygotował i opublikował w wielu artykułach obszerną rozprawę habilitacyjną pt. *Zagadnienie tolerancji i niedyskryminacji w dokumentach Soboru Watykańskiego II* (254 strony maszynopisu).

Prowadził z wymienionych dyscyplin na Wydziale Prawa Kanonicznego ATK nie tylko wykłady, ale także seminarium naukowe, przygotowujące i instruujące wielu magistrantów i doktorantów. Brał czynny udział w życiu i problemach całej Uczelni jako członek Senatu ATK, a później jako delegat do Senatu samodzielnych pracowników naukowych Wydziału. Jest cenionym kierownikiem Wydziału, wykładowcą i recenzentem. Wielokrotnie wygłaszał referaty naukowe na sympozjach wydziałowych i ogólnopolskich na KUL i ATK. Jako ceniony organizator działalności naukowej na Wydziale Prawa

Kanonicznego ATK otrzymywał wielokrotnie nagrody rektorskie za całokształt pracy naukowej, dydaktycznej i wychowawczej. Przez pewien czas pełnił funkcję sekretarza redakcji wydziałowego kwartalnika *Prawo Kanoniczne*, a później członka jego zespołu redakcyjnego oraz członka redakcji czasopisma „*Studia Claromontana*”.

Wspomnieć również należy, że od wielu lat prowadzi wykłady z prawa kanonicznego na Warszawskim Wydziale Teologicznym oraz w Wyższym Seminarium Duchownym OO. Paulinów w Krakowie, gdzie także prowadził seminaria naukowe i był promotorem wielu prac magisterskich.

**O. prof. dr hab. Stanisław Ferdynand Pasternak
ogłosił drukiem następujące prace:**

1. *Stosunek Kościoła do Państwa w konkordatach łotewskim i rumuńskim*, w: *Prace naukowe Wydziału Prawa Kanonicznego w latach 1954—1964*, Warszawa 1965, s. 35—41.

2. *Najstarsze węgierskie reguły zakonu paulinów na tle kościelnego prawa powszechnego*, w: *Prace naukowe Wydziału Prawa Kanonicznego w latach 1954—1964*, Warszawa 1965, s. 50—59.

3. *Powstanie zakonu paulinów i jego najstarsze reguły*, *Prawo Kan.* 10 (1967) nr 1—2, s. 193—220.

4. *Rec.: Roczniki Teologiczno-Kanoniczne 13—14 (1966—1967) z. 5*, *Prawo Kan.* 11 (1968) nr 3—4, s. 317—327.

5. *Zakony męskie w Polsce w 1967 r.*, *Prawo Kan.* 11 (1968) nr 3—4, s. 329—342.

6. *Historia kodyfikacji konstytucji zakonu paulinów od r. 1308 do 1930*, *Nasza Przeszłość* 31 (1969) s. 11—74.

7. *Urzędy i beneficja kościelne. Majątek kościelny*, Warszawa 1970, ss. 316.

8. *Rec.: De institutione ad vitam religiosam ducendam iuxta Instructionem „Renovationis causam”, cura et studio Commentarii pro Religiosis*, Roma 1969, *Prawo Kan.* 14 (1971) nr 1—2, s. 287—290.

9. *Ogólnopolskie sympozjum kanonistów w Lublinie*, *Prawo Kan.* 14 (1971) nr 3—4, s. 381—383.

10. *Rec.: Olysius Robleda S.J., Quaestiones disputatae iuridico canonicae, Romae 1969*, *Prawo Kan.* 14 (1971) nr 3—4, s. 311—313.

11. *Rec.: Periodica de re morali canonica liturgica*, vol. 58 (1969), fasc. 1—4, *Prawo Kan.* 14 (1971) nr 3—4, s. 415—418.

12. O. Polikarp (Stefan) Sawicki OSP (1909—1949), Prawo Kan. 11 (1971) nr 3—4, s. 305—306.

13. Rec.: Żuk Petro O. Carm., *Principia de iustitia*, Romae 1970, Prawo Kan. 15 (1972) nr 1—2, s. 258—265.

14. Rec.: *Studia Warmińskie*, tom VI, Olsztyn 1969, Prawo Kan. 15 (1972) nr 1—2, s. 309—310.

15. Rec.: *Periodica de re morali canonica liturgica*, vol. 59 (1970), fasc. 1—4, Prawo Kan. 15 (1972) nr 1—2, s. 319—326.

16. *Ogólnopolskie sympozja kanonistyczne na ATK*, Prawo Kan. 15 (1972) nr 3—4, s. 314—321.

17. Rec.: *Studia Warmińskie*, Warmińskie Wydawnictwo Diecezjalne, tom VII (1970), Prawo Kan. 15 (1972) nr 3—4, s. 332—333.

18. Rec.: *Periodica de re moralia canonica liturgica*, vol. 60 (1971), fasc. 1—2, Prawo Kan. 15 (1972) nr 3—4, s. 334—338.

19. Rec.: O. Joachim Roman Bar OFM Conv., *Prawo zakonne po Soborze Watykańskim II*, Warszawa 1971, Prawo Kan. 16 (1973) nr 1—2, s. 299—302.

20. Rec.: *Periodica de re morali canonica liturgica*, vol. 60 (1971), fasc. 4; vol. 61 (1972), fasc. 1, Prawo Kan. 16 (1973) nr 1—2, s. 310—315.

21. Rec.: *Studia Warmińskie*, t. VIII 1971 r., Prawo Kan. 16 (1973) nr 1—2, s. 315—316.

22. *Zagadnienie niedyskryminacji w dokumentach Soboru Watykańskiego II*, Prawo Kan. 17 (1974) nr 1—2, s. 31—61.

23. *Teologiczno-prawne ujęcie tolerancji i niedyskryminacji*, Prawo Kan. 17 (1974) nr 3—4, s. 23—50.

24. Rec.: *Periodica de re morali canonica liturgica*, vol. 61 (1972), fasc. 2—4, Prawo Kan. 17 (1974) nr 3—4, s. 361—366.

25. *Cela*, Encyklopedia katolicka, t. II, Lublin 1976, kol. 1388.

26. Rec.: Amadeo de Fuenmayor, *La libertad religiosa*, Pamplona 1974, Prawo Kan. 19 (1976) nr 3—4, s. 266—270.

27. Rec.: Tadeusz Włodarczyk, *Konkordaty — zarys historii ze szczególnym uwzględnieniem XX wieku*, Warszawa 1974, Prawo Kan. 19 (1976) nr 3—4, s. 280—284.

28. *Przystosowana odnowa życia zakonnego (Uwagi na marginesie rozprawy O. A. Sroki pt. Prawo i życie polskich reformatów)*, Prawo Kan. 20 (1977) nr 1—2, s. 167—176.

29. *Wolność osoby ludzkiej w „Mater et magistra” i „Pacem in terris” Jana XXIII*, Prawo Kan. 20 (1977) nr 3—4, s. 67—87.

30. *Szkic biograficzny i bibliografia prac naukowych prof. Jakuba Sawickiego*, Prawo Kan. 21 (1978) nr 1—2, s. 199—211.

31. *Międzynarodowy Kongres Kanonistów w Rzymie*, Prawo Kan. 21 (1978) nr 1—2, s. 288—291.

32. Rec.: O. Joachim Roman Bar, *Prawo zakonne po Soborze Watykańskim II*, Warszawa 1977, *Collectanea Theologica* 1978, fasc. IV, s. 199—200.

33. *Problem pokuty i ofiary w posoborowych konstytucjach paulinów*, *Częstochowskie Studia Teologiczne* 6 (1978), s. 417—439.

34. *Otwarte i zamknięte struktury Kościoła wobec kultur zastanych*, Prawo Kan. 21 (1978) nr 3—4, s. 3—21.

35. *Autonomia rzeczywistości ziemskich*, *Materiały problemowe ChHSS* 1 (1978), s. 107—114.

36. *Posoborowa odnowa instytucji legatów papieskich*, Prawo Kan. 22 (1979) nr 1—2, s. 33—58.

37. Rec.: Ks. Franciszek Bogdan SAC, *Prawo instytutów życia konsekrowanego. Nowe prawo zakonne*, *Pallottinum* 1977, Prawo Kan. 22 (1979) nr 1—2, s. 270—273.

38. *Wzajemne relacje między biskupami i zakonnikami w Kościele posoborowym*, Prawo Kan. 22 (1979) nr 3—4, s. 81—105.

39. *Dobro publiczne — dobro prywatne*, *Encyklopedia katolicka*, t. III, Lublin 1979, kol. 1378—1379.

40. *Publiczno-prawne aspekty encykliki „Redemptor hominis” Jana Pawła II*, Prawo Kan. 23 (1980) nr 1—2, s. 7—19.

41. Sp. Prof. Jakub (Teodor, Walery) Sawicki (1899—1979), Prawo Kan. 23 (1980) nr 1—2, s. 3—5.

42. *Reorganizacja studiów kościelnych — szczególnie wykładów prawa kanonicznego — w świetle „Sapientia Christiana”*, Prawo Kan. 23 (1980) nr 3—4, s. 211—232.

43. Rec.: M. Wrzeszcz, *Paweł VI — szkice do portretu wielkiego papieża*, Warszawa 1980, *Życie i Myśl* 4 (1980), s. 131—4.

44. *Sawicki Jakub Teodor Walery*, *Polscy kanoniści (wiek XIX i XX)*, cz. druga, Warszawa 1981, s. 151—155.

45. *Sawicki Stefan (zak. Polikarp)*, *Polscy kanoniści (wiek XIX i XX)*, cz. druga, Warszawa 1981, s. 155—156.

46. Rec.: O. Joachim Roman Bar, *Drogą rad ewangelicznych*, Warszawa 1978; tenże, *Ku doskonałości zakonnej*, Warszawa 1979, Prawo Kan. 24 (1981) nr 1—2, s. 291—294.

47. Rec.: *Bibliotheca Salamanticensis: Constitution y relaciones Iglesia-Estado ea la actualidad (Estudios 24)*, Universidad Pontificia Salamanca 1978, Prawo Kan. 24 (1981) nr 1—2, s. 283—286.

48. Rec.: Ks. Remigiusz Sobański, *Kościół — prawo — zbawienie*, Katowice 1979, *Prawo Kan.* 25 (1981) nr 3—4, s. 287—291.

49. *Biografia i bibliografia prac naukowych o. prof. Romana Joachima Bara OFMConv.*, *Prawo Kan.* 25 (1982) nr 1—2, s. 5—30.

50. *Dyrektorium zakonne*, *Encyklopedia katolicka*, t. III, Lublin 1983, kol. 433.

51. *Historia kodyfikacji i charakterystyka nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego*, *Prawo Kan.* 27 (1984) nr 3—4, s. 17—29.

52. Ks. Profesor Marian Alfons Myrcha (szkic biograficzny), *Prawo Kan.* 29 (1986) nr 1—2, s. 5—11.

53. *Doktorat ks. St. Więżika*, *Prawo Kan.* 30 (1987) nr 3—4, s. 305.

54. *Wyróżnienie prac magisterskich*, *Prawo Kan.* 30 (1987) nr 3—4, s. 306.

55. *Uwagi o prawie kanonicznym w świetle Soboru Watykańskiego II*, *Dissertationes Paulinorum*, t. II, cz. 2, Kraków — Skałka 1991, s. 37—43.

Ks. Julian Kałowski MIC